

SAHA RATING, DÜNYA KURUMSAL YÖNETİM ENDEKSİ'Nİ GÜNCELLEDİ

12.07.2023

Saha Rating, Dünya Kurumsal Yönetim Endeksi (DKYE) güncelleme çalışmasını tamamladı. Saha'nın çalışması sonucunda, endekse giren ülkelerin notları ve grupları belirlendi. Endeks 100 üzerinden 60 ve üzeri not alan ülkelere oluşmaktadır. Toplam 150 ülkenin incelenmesi sonucunda, ülkeler aldıkları nota göre 5 ana gruba ayrılmış olup, Grup 1 en iyi notu alan ülkeleri temsil ederken, Grup 5 en kötü not alan ülkelere oluşmaktadır. İlk iki grup endekse girmeye hak kazanırken, 3,4 ve 5. gruplar endeks dışında kalmıştır.

AMAÇ

Saha'nın bu endeksi yayınlamasındaki amaç, dünya üzerindeki 150 ülkenin Kurumsal Yönetim alt yapılarını ve uygulamalarını mukayese edebilmek, bu suretle iş adamlarına ve yatırımcılara bir görüş sunabilmektir. Ayrıca, Saha Rating'in şirketlere tahsis etmiş olduğu 'Kurumsal Yönetim Derecelendirme Notları'nın mukayese edilebilirliğini sağlamak da temel amaçlardan biridir. Son yıllarda uluslararası ticaretin hızla artmasıyla beraber, ticaret ve yatırım yapılan ülke sayısı da artmaktadır. Çalışılan ya da yatırım yapılan şirketin kurumsal yönetim ilkelerine uyumu ise o ülkenin kurumsal yönetim alt yapısıyla doğru orantılıdır. Ülkenin yönetimi, iş yapma gelenekleri ve hukuki alt yapısı şirketlerin uyumunu kolaylaştırmakta ya da zorlaştırmaktadır. Her ülkenin ya da daha geniş coğrafi bölgelerin (Asya ülkeleri gibi) Kurumsal Yönetim İlkelerini uygulama yöntemi de değişkenlik göstermektedir. Bu durum, OECD'nin "Tek beden herkese uymaz" (One size does not fit all) prensibiyle örtüşmektedir. Bazı ülkeler ilkelerin uygulanmasını yasal zorunluluk haline getirirken bazıları da gönüllülük esasını korumaktadırlar.

Ancak, kurumsal yönetimin değişmez dört ilkesi olan adillik, şeffaflık, sorumluluk ve hesap verilebilirlik evrenseldir ve dünya ülkelerinin tümü için geçerlidir. Bu dört ana ilkenin uygulanması ise ancak yeterli bir altyapı ile mümkündür. Dolayısıyla, ülkelerin kurumsal yönetim alt yapılarını mukayese etmek ve bağımsız yönetim kurulu üyeliği ya da sosyal sorumluluk gibi alanlarda yeterliliklerini incelemek bizlere bir görüş sağlayacaktır.

METODOLOJİ

Saha, dünya üzerindeki ülkelerin kurumsal yönetim alt yapısını ve uygulamalarını mukayeseli bir anlayışla inceleyen, nihayetinde de bir Dünya Kurumsal Yönetim Endeksi oluşturan bir çalışma yapmıştır. Bu çalışmada; her ülkenin bir kurumsal yönetim kodu olup olmadığı tespit edilmiş, eğer kod var ise kodun içeriği; bağımsız yönetim kurulu üyeliği, imtiyazları engelleme ve sosyal sorumluluk vs. açılarından irdelenmiştir. Aynı şekilde, ülkelerin borsalarının varlığı ve kuruluş yılı, borsada kurumsal yönetim endeksinin olup olmadığı tespit edilmiştir. Borsaların varlığının ayrılmaz parçası olan Sermaye Piyasası Kurulu ile Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nun da varlığı sorgulanarak daha sonra her ülkenin siyasi haklarda ve kişisel özgürlüklerde varlığı nokta tespit edilmiştir. Firmaların ve girişimcilerin iş yapabilme ortamını ölçebilmek amacıyla yolsuzluk algılaması endeksi kullanılmıştır. Son olarak, ülkelerde kurumsal yönetim alanında faaliyet gösteren sivil toplum örgütlerinin varlığı araştırılmıştır. Tüm bu bileşenlerin ağırlıklandırılmasıyla her ülkeye bir not verilmiştir. Daha sonra da ülkeler aldıkları nota göre 5 ana gruba ayrılmış, Grup 1 en iyi notu alan ülkeleri temsil ederken, Grup 5 en kötü notu alan ülkelerden oluşmuştur. İlk iki grup endekse girmeye hak kazanırken, 3,4 ve 5. gruplar endeks dışında kalmıştır.

ENDEKS GRUPLARININ ANLAMI

GRUP 1

Bu grup kurumsal yönetim ilkeleri çerçevesinde yapılan notlama sonucu 80 ve üzeri not alan ülkelerden oluşmaktadır. Öncelikle belirtmek gerekir ki, 100 tam not alan ülke bulunmamaktadır. Bu yıl Grup 1'de 23 ülke yer almaktadır. Grupta yer alan ülkeler arasında Danimarka, Fransa, Norveç, İsveç, Almanya ve Kanada notları itibariyle öne çıkmaktadır. Grup 1 ülkeleri gerek kurumsal yönetim alt yapıları gerekse uygulamalarıyla Dünya Kurumsal Yönetim Endeksi'nde yer almayı en üst seviyede hak etmişlerdir. 2022'de Grup 2'de olan Kolombiya 2023'te Grup 1'e yükselmiştir.

GRUP 2

Grup 2, 60 ila 80 arası not almış ülkelerden oluşmaktadır. Bu grupta 35 ülke bulunmaktadır. Gruptaki ülkelerin bir kısmının, misyonu sadece 'bankacılık düzenleme ve denetlemeleri' olan ayrı bir kuruma sahip olmaması bir kısmının ise borsalarında 'kurumsal yönetim endeksi' ve/veya 'sürdürülebilirlik endeksi'nin olmaması başlıca göze çarpan unsurlardır.

DÜNYA KURUMSAL YÖNETİM ENDEKSİ (DKYE) GRUPLARI

DKYE GRUP 1'de yer alan ve notu 80 üzerinde olan 23 ülke şunlardır:

ABD	İzlanda
Almanya	Japonya
Avustralya	Kanada
Avusturya	Kolombiya
Belçika	Kore
Danimarka	Letonya
Estonya	Lüksemburg
Finlandiya	Macaristan
Fransa	Norveç
İngiltere	Peru
İsveç	Türkiye
İsviçre	

DKYE GRUP 2’de yer alan ve notu 60 ile 80 arasında olan 35 ülke şunlardır:

Arjantin	Lübnan
Bosna Hersek	Malezya
Brezilya	Malta
Bulgaristan	Mauritius
Çin	Meksika
Fas	Mısır
Filipinler	Portekiz
Güney Afrika	Singapur
Gürcistan	Slovakya
Hindistan	Slovenya
Hollanda	Sudi Arabistan
Honduras	Şili
İspanya	Tayvan
İsrail	Tunus
İtalya	Ukrayna
Katar	Yeni Zelanda
Kıbrıs	Yunanistan
Kosta Rika	

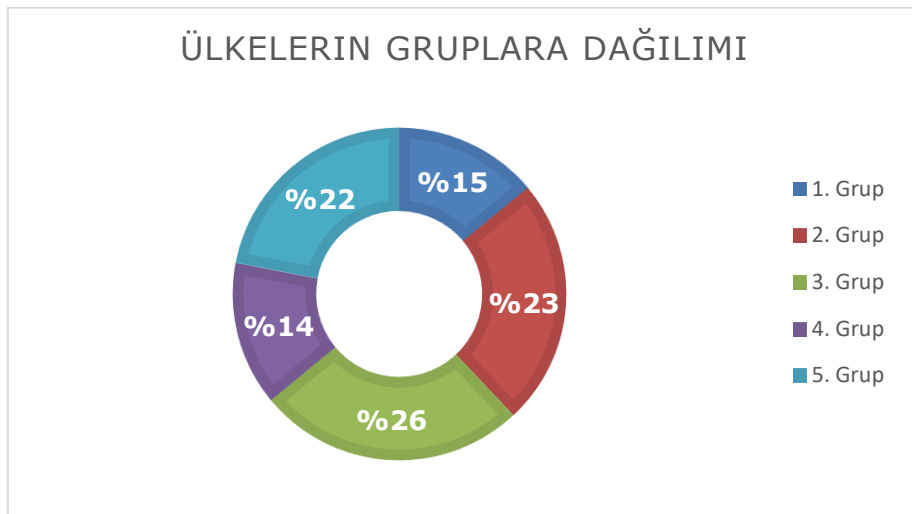
2023 RAPORUNDAN SATIR BAŞLARI

Dünya Kurumsal Yönetim Endeksi 2023 çalışmamızda bu sene 150 ülke incelenmiştir.

1. Grupta 23 ülke,
2. Grupta 35 ülke,
3. Grupta 38 ülke,
4. Grupta 22 ülke,
5. Grupta 32 ülke yer almıştır.

En az ülke adeti 1. ve 4. grupta, en fazla ülke adeti ise 3. gruptadır.

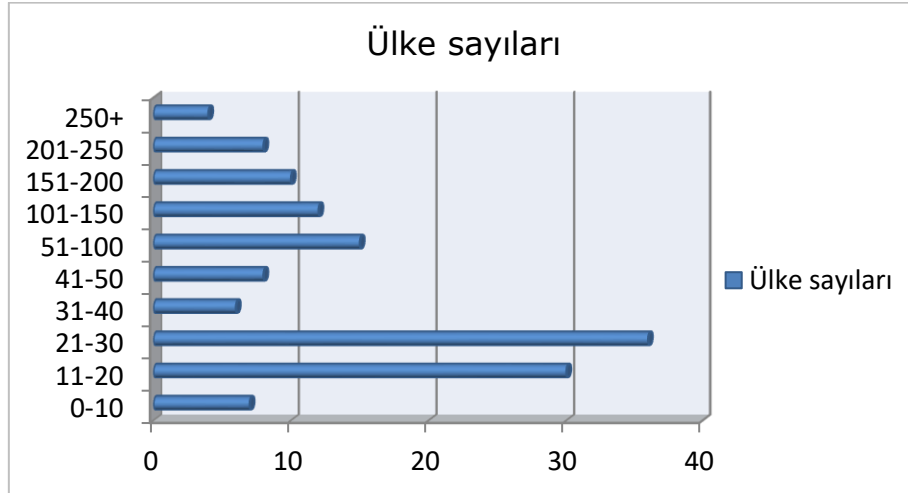
Ülkelerin Gruplara Oransal Dağılımları:

150 Ülke İçinde Borsası Olanlar ve Olmayanların Dağılımı:

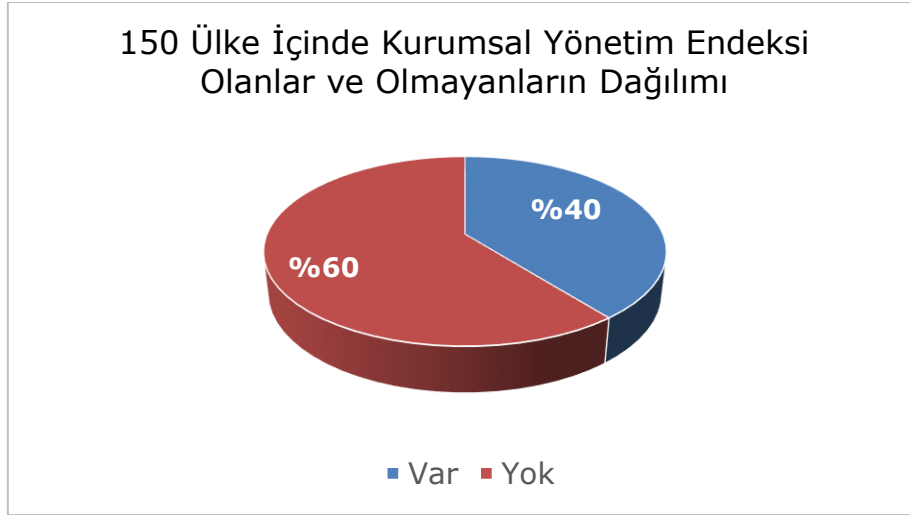
Raporda Yer Alan Ülkelerin Borsa Yaşlarına Göre Dağılımı:

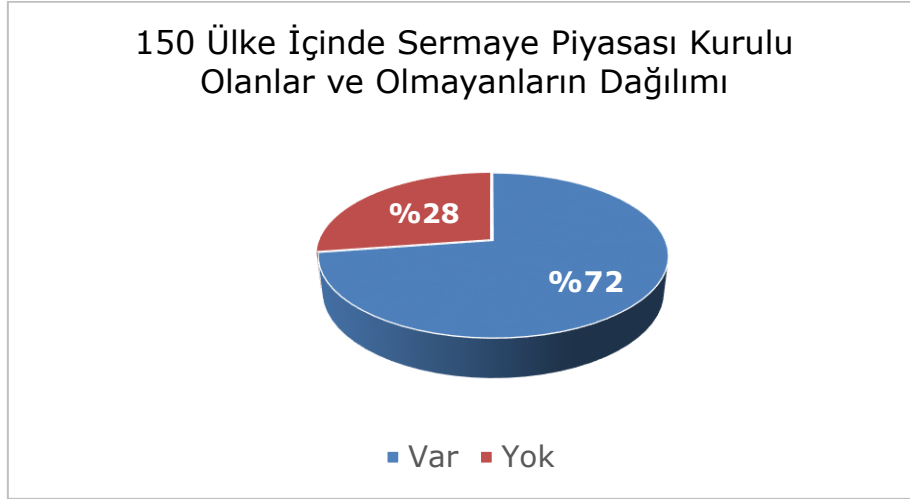
150 Ülke İçinde Kurumsal Yönetim İlkeleri/Kodu Olanlar ve Olmayanların Dağılımı:

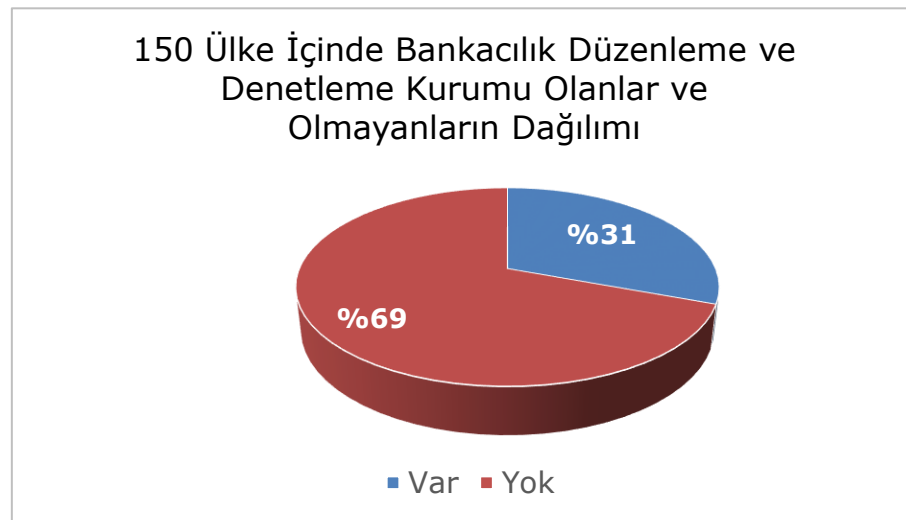
150 Ülke İçinde Kurumsal Yönetim Endeksi Olanlar ve Olmayanların Dağılımı:

150 Ülke İçinde Sermaye Piyasası Kurulu Olanlar ve Olmayanların Dağılımı:

150 Ülke İçinde Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Olanlar ve Olmayanların Dağılımı:

Freedom House Durum Dağılımı:

